

نقشه مفهومی

در آموزش مطالعات اجتماعی

(دوره دوم ابتدایی)

تقدیم به آنان که رفتند و ما بمانیم و ...
شهدای هسته ای و شهدای مدافع حرم، به ویژه شهید محسن حججی...
که پیوند عمیق بین علم و عمل برقرار کردند. تئوری های ایمان شجاعت و
شهادت را به عرصه عمل آوردند تا ما با بصیرت و جهاد علمی یاد و نام شان
را زنده نگه داریم ...

سرشناسه	: صمدی، احمد، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: نقشه مفهومی در آموزش مطالعات اجتماعی (دوره دوم ابتدایی) / مولفان احمد صمدی، محمد احسانی، اراز سقایی؛ ناظران علمی نورعلی بنار، دبیا سعیدی نیا، اراز سقایی.
مشخصات نشر	: کرج: گردوی دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۵۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۱-۲۱۲-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: تدریس اثربخش -- راهنمای آموزشی
موضوع	: Effective teaching -- Study and teaching
موضوع	: علوم اجتماعی -- کتاب‌های درسی
موضوع	: Social sciences -- Textbooks
موضوع	: آموزش ابتدایی -- ایران
موضوع	: Education, Elementary -- Iran
شناسه افزوده	: احسانی، محمد، ۱۳۵۳ شهرپور -
شناسه افزوده	: سقایی، اراز، ۱۳۴۱ -
شناسه افزوده	: بنار، نورعلی، ۱۳۴۸ -
شناسه افزوده	: سعیدی نیا، دبیا، ۱۳۵۱ فروردین -
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۶ ن ۸ ص ۲۵/۳ LB1۰۲۵
رده بندی رتی	: ۳۷۱/۳
شماره کتابشناختی ملی	: ۴۰۰۲۵۲

ناشر:	انتشارات گردوی دانش
مدیر مسئول:	سیدرضا چایچی ضرابی
عنوان کتاب:	نقشه مفهومی در آموزش مطالعات اجتماعی (دوره دوم ابتدایی)
مدیر پروژه:	عبدالرضا فولادوندرداد (مدیرکل اداره آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران)
به کوشش:	معاونت آموزش ابتدایی اداره کل شهرستان‌های استان تهران
زیر نظر:	محمد احسانی
مؤلفین:	احمد صمدی - محمد احسانی - اراز سقایی
ناظران علمی:	نورعلی بنار - دبیا سعیدی نیا - اراز سقایی
ویراستار ادبی:	فرشته تبار
صفحه آرایی:	دانا مستمی
طراحی روی جلد:	امیر طیبیلی - دبیا سعیدی نیا
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۶
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۱-۲۱۲-۶
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
قیمت:	۶۰۰ تومان
نشانی:	کرج - سه راه رجایی شهر - ضلع شمالی پل - ساختمان ققنوس
تلفکس:	۰۲۶-۳۴۴۵۶۸۱ و ۰۲۶-۳۴۴۵۱۵۰۳
صندوق پستی:	۳۱۴۵۷۱۳۴۵۴
پایگاه اینترنتی:	www.gdbook.ir
پست الکترونیکی:	info@gdbook.ir

فهرست مطالب

۵	سخن آغازین
۶	پیشگفتار مولف
۷	برنامه درسی، مطالعات اجتماعی در دوره ابتدایی
۹	نقشه مفهومی
۱۳	نقشه مفهومی دروس مطالعات اجتماعی پایه چهارم
۲۴	نقشه مفهومی دروس مطالعات اجتماعی پایه پنجم
۳۴	نقشه مفهومی دروس مطالعات اجتماعی پایه ششم
۵۰	منابع

به نام خداوند لوح و قلم که انسان را به زیور خرد و اندیشه آراست و دانایی را به او ارزانی داشت. منابع انسانی کارآمد نقش اساسی در رشد و بالندگی هر سازمانی دارد یکی از منابع ارزشمند در آموزش و پرورش معلمان هستند که سرمایه‌گذاری روی توانمندسازی بالقوه معلمان در واقع کمک به مدارس در جهت افزایش کیفیت آموزشی است.

این مهم در بیانیه ارزشی سند تحول بنیاین طی دو گزاره به شرح زیر بیان شده است:
۱- نقش معلم به عنوان هدایت کننده، اسوه، امین و بصیر در فرآیند تعلیم و تربیت موثرترین عنصر در تحقق مأموریت از اهمیت به سزایی برخوردار است.

۲- باید به منزلت علم نافع، هدایتگر، توانمندساز و مقام و جایگاه علمی معلم بیش از پیش توجه شود. با توجه به دو گزاره فوق که ارزش‌های زیر بنایی هویت حرفه‌ای معلم را بیان می‌کنند معلم به عنوان موثرترین عنصر نقش هدایتگری و الگوسازی را دارد - همچنین هویت حرفه‌ای معلم به منزلت شغلی و علمی وی استوارگشته است و در آمدمی و حرفه‌ای بودن بر اطلاع دقیق از مسایل و عوامل آموزش و پرورش، دانش، آگاهی، تخصص و مهارت مبنی است.

در این راستا مجموعه‌ای حاضر با اهداف زیر جمع‌آوری و تالیف شده است:

- توسعه توانمندی معلمان برای دستیابی به فرایند آموزش و یادگیری
- تولید و تسهیم دانش بین معلمان
- ایجاد فرصتی برای یادگیری و توسعه سازمان یادگیرنده
- مستندسازی بخشی از سرمایه‌های علمی که به صورت دانش ضمنی از طریق تجربه و نشست‌های علمی راهبران آموزشی بدست آمده است.

تهیه منابع علمی - آموزشی در حوزه‌های مختلف دوره ابتدایی با موضوعاتی که کمتر به آن پرداخته شده است. از آن جایی که بین قابلیت‌های حرفه‌ای معلمان - یادگیری دانش‌آموزان به ویژه دوره ابتدایی رابطه مستقیم وجود دارد بسترسازی و فرصت‌سازی در راستای اهداف ذکر شده، و جهت‌دهی مناسب در مسیر کارآرایی و اثربخشی معلمان، بسته آموزشی که شامل محتوای زیر تهیه شده است:

- ۱- راه آموز جابر (راهنمای جامع پروژه‌های علمی دانش‌آموزان دوره ابتدایی)
 - ۲- مطالعات تطبیقی فرهنگ درس پژوهی
 - ۳- آزمون عملکردی دروس ریاضی و علوم دوره ابتدایی
 - ۴- نارسایی‌هایی در درس ریاضی و فارسی دانش‌آموزان دیرآموز دوره ابتدایی
 - ۵- مطالعات تطبیقی کلاس‌های چند پایه
 - ۶- مهارت خواندن و نوشتن در دوره ابتدایی
 - ۷- مهارت گوش کردن و سخن گفتن در دوره ابتدایی
 - ۸- مربع‌های شگفت انگیز (سودوکو)
 - ۹- راهنمای آموزش ریاضی پایه ششم ابتدایی
 - ۱۰- نقشه مفهومی در آموزش مطالعات اجتماعی (دوره دوم ابتدایی)
- امیدوارم این اقدام فرصتی باشد تا اولیای مدرسه با بهره‌برداری از آن و حرکت در مسیر تولید فکر و دانش مناسب فضای مدارس را به فضای رشد و بالندگی روح افزا و لذت بخش مبدل نمایند.

مدیرکل آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران
عبدالرضا فولادوند راد

آنچه یک تدریس را مؤثر و پایدار می‌سازد، ایمان به کار بستن ابزارها، وسایل و روش‌هایی است که در جهت تسهیل امر یادگیری بسیج می‌شوند. روش‌ها و فنون تدریس به زعم مولف فی نفسه در ذات خود، تئوری محسوب می‌شوند؛ لذا معلم با جان بخشی به این روش‌ها و کاربردی کردن آن‌ها و تعمیم به واقعیت، یادگیری مادام‌العمر را سبب می‌شود.

مولف بر آن است با نگاهی به آموزش مفاهیم کتاب مطالعات اجتماعی دوره‌ی دوم ابتدایی از منظر و گستره‌ی آموزش نقشه مفهومی، شبکه‌ای پیوسته از یادگیری مفاهیم را به معلمان عرضه کند پدید آوردن این اثر حاصل یک تجربه‌ی کلاسی و بررسی علمی آن در ابعاد مختلف بوده است. آنچه پیش روی شما معلمان گرامی است نقشه‌ی مفهومی درس به درس کتاب مطالعات اجتماعی در پایه‌های چهارم، پنجم و ششم می‌باشد. امید است این اثر مورد استفاده شما واقع گردد.

تأبستان ۱۳۹۶ - احمد صمدی